

УДК 371

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ)»

А. І. Коноплицька

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, група ЦТ-31,
навчально-науковий інститут автоматичної кібернетики та обчислювальної техніки
Науковий керівник – к.пед.н., доцент В. А. Сокаль

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Статтю присвячено розгляду актуальності формування компетентностей у сфері цифрових технологій для здобувачів професійної освіти. Ця проблема стала особливо актуальною у зв'язку зі швидким розвитком інформаційних технологій, що вимагає від молодого покоління спеціалістів глибоких знань та вмінь у цій галузі. У статті обговорюються основні підходи до формування професійних компетентностей. Особливу увагу приділено використанню сучасних технологій у процесі формування компетентностей, зокрема дистанційного навчання та використання різних платформ для створення дистанційних курсів.

Ключові слова: формування, професійні компетентності, здобувачі, спеціальність, професійна освіта, цифрові технології.

The article is dedicated to the relevance of developing competencies in the field of digital technologies for vocational education learners. This issue has become particularly relevant due to the rapid development of information technology, which requires the younger generation of specialists to have deep knowledge and skills in this field. The article discusses the main approaches to forming professional competencies. Special attention is paid to the use of modern technologies in the process of competency development, including distance learning and the use of various platforms for creating distance courses.

Keywords: formation, professional competencies, learners, speciality, vocational education, digital technologies.

Актуальність дослідження формування професійних компетентностей здобувачів спеціальності «Професійна освіта (цифрові технології)» полягає в тому, що в сучасному світі цифрові технології мають все більше ваги в усіх галузях, включаючи освіту та професійну підготовку.

Метою статті є розгляд актуальності формування професійних компетентностей у сфері цифрових технологій для здобувачів професійної освіти, обговорення основних підходів до їх формування та надання огляду досліджень у цій галузі. Особливу увагу приділяється використанню сучасних технологій в процесі формування компетентностей, зокрема дистанційного навчання та використання різних платформ для створення дистанційних курсів.

За останні роки кількість цифрових технологій значно зросла, тому здобувачі спеціальності «Професійна освіта (цифрові технології)» повинні мати сучасні знання та навички, щоб впроваджувати ці технології в навчальний процес та підготовку фахівців.

Дослідження формування професійних компетентностей здобувачів спеціальності «Професійна освіта (цифрові технології)» дозволяє розробити найефективніші методи та

підходи до формування компетентностей у цій галузі, забезпечити розробку сучасних програм та методичних матеріалів, а також відповідних методик оцінки рівня компетентностей здобувачів.

Крім того, дослідження такої теми досягається і з соціальної точки зору, що сприяє формуванню професійних компетентностей здобувачів спеціальності «Професійна освіта (цифрові технології)», створює можливість знайти роботу в сучасному ринку праці та внести свій внесок у розвиток економіки країни.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

До ключових компетентностей належать: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, математична компетентність, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, інноваційність, екологічна компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність, навчання впродовж життя, громадянські та соціальні компетентності, культурна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність [1].

Педагогічна компетентність учителя – це єдність його теоретичної та практичної готовності до здійснення педагогічної діяльності. Проблема педагогічної компетентності цікавила багатьох науковців [2].

Компетентнісний підхід в навчанні сприяє успішній адаптації студентів в соціумі, рішенню ключових проблем сучасного життя, їх професійному самовизначенню. Введення поняття освітніх компетенцій дозволяє вирішувати проблему, типову для освітніх закладів, коли учні можуть добре опанувати набір теоретичних знань, але зазнають значних труднощів у практичній діяльності, що вимагає використання цих знань для вирішення конкретних завдань або проблемних ситуацій [3].

З розвитком цифрових технологій, формування професійних компетентностей у спеціальності професійна освіта (цифрові технології) стає все важливішим завданням в сучасному світі. Навчання в університетах, курси підвищення кваліфікації, самоосвіта, стажування та інші форми професійного розвитку можуть допомогти в формуванні цих компетенцій.

Існує багато різних дистанційних платформ для створення дистанційних курсів, кожна з яких має свої особливості і функціонал. Деякі з найпопулярніших платформ для створення дистанційних курсів:

- Moodle – відкрита платформа з відкритим кодом, яка надає широкий функціонал для створення, організації та управління дистанційним навчанням.
- Blackboard – це пропріетарна платформа, що надає широкий функціонал для створення та редагування дистанційних курсів, а також інструменти для співпраці та комунікації зі студентами.
- Canvas – це пропріетарна платформа, яка надає функціонал для створення дистанційних курсів, інтерактивні інструменти, а також можливості співпраці та комунікації зі студентами.
- Coursera – це платформа для створення та розміщення відкритих онлайн-курсів, які можуть бути доступні для вільного доступу або за плату.
- Udemy – це платформа для створення та розміщення курсів з різних тематик, які можуть бути доступні для вільного доступу або за плату.

Ці платформи надають інструменти для створення дистанційних курсів, які можуть містити відеоуроки, тести та інші завдання для перевірки знань, дискусійні форуми та інші інтерактивні елементи.

Moodle є безкоштовним програмним забезпеченням з відкритим кодом та зберігається у вигляді вебдодатку. Це означає, що користувачі можуть встановлювати та налаштовувати Moodle на своєму власному сервері або використовувати хмарні сервіси, щоб зберігати та обробляти дані. Moodle використовується в багатьох освітніх установах, компаніях та урядових організаціях по всьому світу.

У Національному університеті водного господарства та природокористування (НУВГП) Moodle використовується для підтримки дистанційного та електронного навчання студентів. Викладачі використовують Moodle для створення курсів з онлайн-матеріалами, завданнями, тестами, форумами для обговорень та іншими інтерактивними елементами.

Студенти можуть зайти в Moodle, щоб мати доступ до своїх курсів та матеріалів, які надаються викладачами. Вони можуть виконувати завдання, проходити тести, спілкуватися зі своїми викладачами та однокурсниками через форуми для обговорень. Крім того, Moodle використовується для зберігання та обробки даних студентів, як-от результати тестів, оцінки та інші навчальні матеріали.

У НУВГП Moodle також використовується для проведення онлайн-курсів підвищення кваліфікації для фахівців у галузі водного господарства та екології.

В цілому використання Moodle допомагає студентам та викладачам НУВГП забезпечити ефективне та зручне навчання, яке може бути доступним з будь-якого місця та в будь-який час.

Ключовими компетенціями, необхідними для роботи з цифровими технологіями, є розуміння принципів роботи різних програм, знання програмних мов та алгоритмів, здатність до аналізу даних та їх інтерпретації, а також знання про новітні технології та їх використання в практиці.

Для формування професійних компетенцій необхідно поєднувати теоретичні знання з практичними навичками. Важливо також, щоб навчання було орієнтоване на потреби ринку праці та містило елементи розвитку комунікативних, креативних та інших навичок, що забезпечують комплексний підхід до професійного розвитку. Таким чином, формування професійних компетентностей здобувачів спеціальності професійна освіта (цифрові технології) є важливою складовою успіху в цифровому світі і допоможе підвищити якість та ефективність роботи в цій галузі.

Необхідність адаптації професійної освіти до потреб ринку праці, враховуючи зростаючу роль цифрових технологій. Формування професійних компетентностей здобувачів спеціальності повинно бути спрямоване на підвищення рівня володіння цифровими технологіями та використання інноваційних методів навчання, що дозволить підготувати кваліфікованих фахівців, які зможуть відповідати викликам сучасного ринку праці.

1. Вербицький В. В. Формування ключових компетентностей учнів – основне завдання навчального закладу. *Формування базових компетентностей у вихованців позашкільних навчальних закладів*. Київ, 2013. С. 32–37.
2. Пелагейченко В. Ключові компоненти компетентності вчителя. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2009. № 2. С. 55–60.
3. Компетентність. URL: <https://edera.gitbook.io/glossary/zagalnii-oglyad/kompetentnyst> (дата звернення: 12.02.2023).